

lidský hlas

Autor: Jean Cocteau

Překlad: Kateřina Fojtíková, Markéta Maroszová,
Klára Zajčková a Mariana Orawczak Kunešová

Režie: Janusz Klimsza

Dramaturgická spolupráce: Sylvie Vůjtková

Produkce: Jana Pašková

Plakát a fotografie: Viktorie Kubicová

Hraje: Lenka Kucharská Sedláčková

Premiéra: 15. prosince 2024 ve Studiu G

Inscenace *Lidský hlas* vznikla v koprodukcí se Studiem G a za finanční podpory Statutárního města Ostrava a městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

Nositelé autorských práv k dílu zastupuje DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura z.s., Krátkého 1, Praha 9.

GO OUT

studio

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

OSTRAVA!!!

Jean Cocteau (1889–1963)

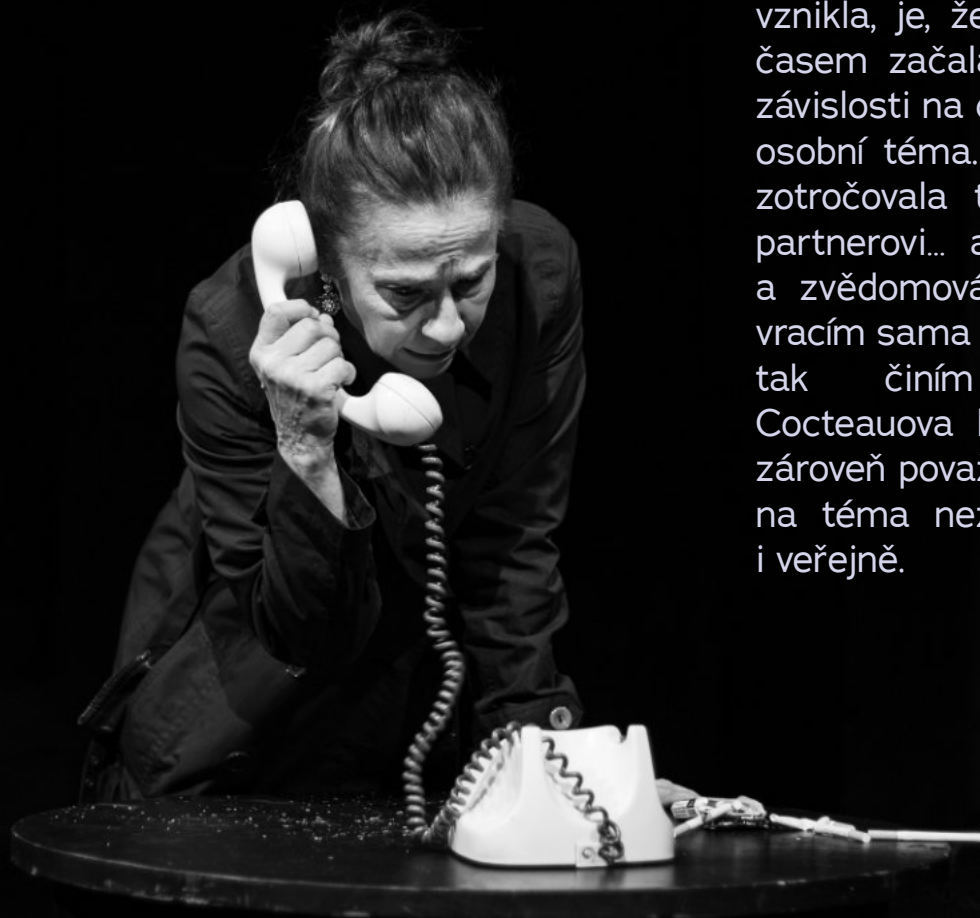
byl francouzský spisovatel, malíř, grafik, filmový i divadelní režisér a nadaný umělec ještě v mnoha dalších směrech. Nejblíží měl k pařížské avantgardě, i když vždycky byl tak trochu solitér. Nejprve ho uchvátila poezie, pak začal psát baletní libreta, a ve 20. letech 20. století se dal i na dráhu dramatika. Jeho první dramatická díla dnes nejsou příliš známá, ale v roce 1929 byl publikován jeho klíčový román o dospívání *Les Enfants Terribles* a rok nato se dočkal i divadelního průlomu v podobě monodramatu *Lidský hlas*. V témže roce Cocteau také poprvé přičichl k filmovému řemeslu, kterým se později proslavil. Z jeho filmů můžete znát např. *Krásku a zvíře*, kde hlavní roli ztvárnil Cocteauův životní partner Jean Marais.

Lidský hlas neboli *La voix humaine* zazněl poprvé na jevišti v roce 1930 a ještě v tomtéž roce vznikla i stejnojmenná opera Francise Poulenca, která monodrama Jeana Cocteaua využívá jako libreto. Po bezmála sto letech můžeme jen odhadovat, co skutečně vedlo Cocteaua k jeho napsání, ale rozhodně mu nemůžeme upřít zručnost, s níž dovede bolestivý rozchod s milovaným člověkem divákovi vylíčit. On sám zažil před napsáním hry takovou nedobrovolnou rozluku dokonce dvakrát a v obou případech ho to zásadně poznamenalo. Když mu bylo pouhých devět let, tak se jeho vlastní otec zastřelil, což bylo trauma, ze kterého se vzpomínával po celé dětství a studentská léta. Další fatální „rozchod“ přišel čtvrtstoletí nato, když jeho milenec a literární chránělec Raymond Radiguet roku 1923 zemřel na břišní tyfus. Nicméně jestli šlo v Cocteauově případě o jakousi dramaterapii, nebo byl zkrátka jen zdatným pozorovatelem mezilidských vztahů, vlastně není podstatné. Důležité je pouze to, že se mu v *Lidském hlasu* podařilo plasticky vykreslit bod zlomu jednoho vztahu, kdy je už vlastně nemožné pokračovat, ale zároveň je ještě takřka nepředstavitelné pohnout se dál. Pro tuhle bezvýchodnou situaci si navíc vybral zajímavé jevištní řešení, protože divákovi nabízí svým způsobem jednostranný pohled, kdy mu prezentuje jen jednu stranu dialogu. Ale kdo se umí pozorně dívat a naslouchat, dokáže si do něj dosadit i partnera na druhé straně...

Lidský hlas není jenom fascinující studií různých fází rozchodu, jak této hře bývá často připisováno. Otevírá také téma nevyrovnaného vztahu a emocionální závislosti. Hranice mezi láskou a závislostí a oddaností a manipulací může být totiž nebezpečně vratká a často se může skrývat pod zástěrkou „lehce přehnané péče“ v jinak zdánlivě fungujícím vztahu. Čím víc se o těchto tématech bude mluvit, tím větší šanci dostanou lidé v podobné situaci k rozpoznání varovných signálů a případného vyhledání pomoci. Třeba prostřednictvím divadla...

Důvod, proč tato inscenace vůbec vznikla, je, že já sama jsem si před časem začala uvědomovat, že téma závislosti na druhém člověku je i moje osobní téma. Roky jsem sama sebe zotročovala tím, že jsem visela na partnerovi... a po letech uzdravování a zvědomování přichází čas, kdy se vracím sama k sobě. A sama pro sebe tak činím i prostřednictvím Cocteauova krásného textu, protože zároveň považuji za důležité upozornit na téma nezdravě závislých vztahů i veřejně.

Za necelé století pokroku se změnilo mnohé – už se netelefonuje přes spojovatelky a telefon není výsadou pouze bohatších domácností či luxusních restaurací – ale v tom podstatném hra vůbec nezestárla. Dnes se prakticky s kýmkoliv můžeme spojit v jakýkoliv moment si jen usmyslíme. A přesto se i přes tento permanentní kontakt necítíme o nic méně osamělí a zranitelní. Výzkumy z poslední doby naopak naznačují, že navazování nových vztahů je pro mladší generaci těžší než kdykoliv předtím, protože skutečný mezilidský kontakt se z komunikace v podstatě vytrácí. Telefonování postupně nahrazuje psaní krátkých zpráv, a tak je opravdový lidský hlas možná stejně vzácný jako tehdy... Co je ovšem v tomto *Lidském hlasu* skutečně úplně nové, je to, jakým způsobem k Vám promlouvá. Až dodnes na českých jevištích totiž zazníval víc jak padesát let starý překlad... A protože se vyvíjí nejenom technologie, ale i samotný jazyk, přála jsem si, aby mohl mluvit řečí stejně současnou, jakou je situace, o které hra pojednává. Tohle přání mi vyplnily studentky francouzské filologie z Ostravské univerzity díky obětavému vedení báječné pedagožky a výtečné romanistky Magdaleny Orawczak Kunešové, které společnými silami *Lidský hlas* pro naši inscenaci nově přeložily, za což jim patří nejen slova díky, ale i velká poklona.

Další moje velké poděkování patří Januszovi Klimszovi za jeho ochotu ujmout se režijního vedení této inscenace.

Sylvii Vůjtkové za dramaturgickou a praktickou pomoc a podporu.

Janě Paškové za produkční práci.

Studios G za možnost zkoušení v jejich prostoru a koprodukcii.

Městu Ostrava i městskému obvodu Moravská Ostrava a Přívoz za to, že v nás vložily důvěru a vznik této inscenace podpořily finančně.

A v neposlední řadě také celé mojí rodině, a hlavně mým dětem a jejich partnerům, za obrovskou podporu psychickou i praktickou.

Tuhle inscenace bych ráda věnovala mým milovaným rodičům.